

NORGES INDSKRIFTER

MED DE ÆLDRE RUNER.

UDGIVNE

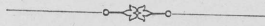
FOR

DET NORSKE HISTORISKE KILDESKRIFTFOND

VED

SOPHUS BUGGE.

I.

CHRISTIANIA.

A. W. BRØGGERS BOGTRYKKERI.

1891—1903.

4. Fonnaas.

S. 53 L. 22 f. Tegnet λ har i Worms Runekalender ikke Betydningen k ; se S. 493.

S. 53 L. 29 ff. At Runeformen $\langle$ paa sine Steder endnu har været brugt til henimod 800, viser den gotlandske Martebo-Indskrift, hvor denne Runeform mulig betegner Udtalens g .

S. 54 L. 6 ff. λ findes ogsaa i Overgangsindskriften fra Tveito (S. 433). Formen af yr med Kvistene nedad er ikke allerede fra Aar 700 bleven enegjældende; thi Flistad-Stenen i Vestergötland, som jeg har sat til 750—775, har to Gange Υ og den gotlandske Roes-Sten, som jeg har sat til omkring 750, har i en Binde-rune Υ .

S. 54 L. 27 f. Det Tegn paa Worms norske Runekalender, som har Lighed med $\acute{u}r$ -Runen blandt den længere Rækkes Runer paa Rök-Stenen, kan ikke være en $\acute{u}r$ -Rune, da denne paa Runekalenderen har en anden Form $\mathcal{U}$; se S. 490. Tegnet $\mathcal{P}$ har Talbetydningen 10 og sandsynlig Runebetydningen $\mathcal{P}$; jfr. S. 498.

S. 57 ff. Brate (Arkiv f. n. F. XI S. 371) mener, at Fonnaas-Indskriften ikke med de nu forhaandenværende Midler lader sig tolke. Gering (Zeitschr. f. deutsche Philol. XXVIII S. 243) holder den givne Tolkning for rigtig. Wimmer (II S. 328) er vantro ligeoverfor Tolkningen af Indskriftens 3 første Rader. Ogsaa selv holder jeg nu Tolkningen af disse 3 Rader for meget usikker. Dog holder jeg det fremdeles for sandsynligt, at Raderne skal læses i den af mig tidligere antagne Rækkefølge. Ligeledes holder jeg det fremdeles for sandsynligt, at Indskriften begynder med et Mandsnavn i Nominativ paa $-a$, som danner Sætningens Subjekt, og at derefter følger en Nominativ paa $-inra$, som staar i Apposition til Mandsnavnet. Endelig, at dertil er føiet en nærmere Betegnelse ved Artikelen sa og en Nominativ paa $-e$.

S. 59 L. 9. Ordene »(f. Ex. allerede i *asrap* paa Gimsø-Stenen)« stryges som grundede paa en feilagtig Læsning.

¹⁾ Ligheden mellem 3dje Tegn fra høire og et kristeligt Symbol hos Kraus, Christl. Inschriften der Rheinlande Nr. 69, 269 er visselig tilfældig.

S. 59 L. 18 ff. I **tl** har Runen **t** en Kvist, som skraaner opad mod høire fra den rette Stavs Basis (se S. 55 f.). Skulde denne Runeform være en Binde-rune af **↑** og **↙**? Der maatte da læses **til** eller **tel**.

S. 61 L. 34 f. Henvisningen til Vordingborg-Stenen stryges.

S. 63 f. Udfyldningen **w(a)k(r)shu(s)iqra** holder jeg nu for lidet sandsynlig. Skulde **w** her kunne gjengive en Vokal, uagtet Indskriften straks efter har **-huiqra**? (Frerslev-Stenen har *w* som Vokaltegn ved Siden af *u*. Ligeledes maaské Aarstad og Tørviken B; se Rettelser.) Og skulde **wkshuiqra** kunne være Patronymicum af et Tilnavn, som har betydet »Oksehoved«, uagtet en Afledning af »Hoved« i det ældste nordiske Runesprog vel vilde have begyndt med ***habud-** (jfr. f. Eks. Tilnavnene oldn. *uxafotr* og oldn. *svínhofði*)? Da maatte to Runer være udeladt efter **hu**, og man kunde da udfylde **wkshu(bd)iqra**. **wks-** vilde da være opstaaet af ***ohsa-**. For Brugen af **u** kunde sammenlignes **ubt** eller **upt** By »efter«.

S. 64 L. 26 ff. Den her meddelte Bemærkning om Ordstillingen paa By-Stenen stryges som grundet paa en feilagtig og senere opgivet Læsning og Tolkning.

S. 64 ff. Udfyldningen **(i)q(i)s(a)rb(i)s(k)e** synes mig nu usikker, navnlig med Hensyn til det andet **i**.

En Læsning ***iqis-** i Fonnaas-Indskriften kan ikke støttes ved *ikisafai-* paa Frerslev-Stenen. Vistnok tror jeg, at Wimmer (II S. 332) har Uret i at betegne Frerslev-Indskriften som »et forsøg paa i senere tid at lave en gammel indskrift« (snarest fra anden Halvdel af 13de Aarh.) og i at holde *ikis* for en nyere Analogidannelse for *Inga*, opstaaet paa en Tid, da man sagde *Inges*. Men paa Frerslev-Stenen deler jeg nu de nævnte Runer i Ordene *ik isa fai*.

Imod, at Runerne paa Fonnaas-Spænden skulde hen vise til Stedsnavnet *Ingisarf* i Dalarne, taler den Omstændighed, at Stedsnavne paa *-arfve* i Dalarne synes at stamme fra anden Halvdel af 14de Aarh. Jfr. K. H. Karlsson, Sv. fornminnesföreningens tidskrift X S. 40.

En Navneform ***iqis-** (af **Ingwis-*) kunde vistnok støttes ved **haeruwulafin** Istaby og lignende Former; men hvis to Runer sammen kan udelades i Fonnaas-Indskriften, saa bliver andre Udfyldninger af **qs** foran **rbse** mulige.

S. 65 L. 25 ff. Nominativ paa **-e** af Stammer paa **-n** findes ogsaa i følgende Indskrifter med den længere Rækkes Runer: **mwse** Krogsta (S. 128 f.); maaské **mairle** Tanem, jfr. Rettelser; maaské **wne** Tørviken B, se Rettelser.

S. 69 L. 25. By-Stenen har ikke **arda**, men **arina**, se S. 104 f.

S. 69. Om Fonnaas-Indskriftens Tid jfr. Wimmer, Sønderjyllands Runemindesmærker S. 21